

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Beleid en instrumenten

December 2022

Inhoud

1.	Wet- en regelgeving rond MVB	4
2.	MVB doelstellingen	7
3.1	Algemene doelstellingen	7
3.2	Aandacht voor klimaatverandering	8
4.	De wijze waarop we MVB invullen	10
4.1.	ESG-integratie voor een beter rendement-risicoprofiel	10
4.2	Betrokken belegger die zelf het goede voorbeeld geeft	11
4.3	Uitsluiting van beleggingen	13
4.4	Een positieve bijdrage aan een meer duurzame wereld	17
5.	De thema's voor het MVB	18
6.	Evaluatie en verantwoording	20

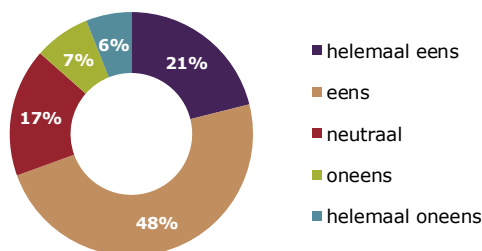
Inleiding

Als BPF Schilders hebben we de ambitie om aan onze deelnemers een prijs-geïndexeerd pensioen te bieden. Om dit te kunnen bereiken moeten we de aan ons toevertrouwde gelden beleggen. Dat doen we op een manier die maatschappelijk verantwoord is omdat we er van overtuigd zijn dat dit een positieve invloed heeft op het rendement-risicoprofiel van de beleggingen. Let wel; het is niet zo dat elke duurzame belegging per definitie beter is dan een 'gewone' belegging, maar het meenemen van dit aspect leidt volgens ons per saldo wel tot betere beleggingsbeslissingen en daarmee tot een betere overall portefeuille. Een mening die steeds meer wordt ondersteund met uitkomsten van academisch onderzoek op dit terrein. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het realiseren van onze ambitie.

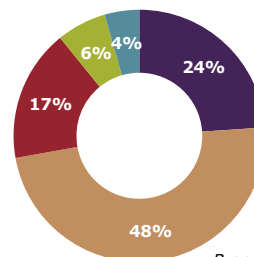
Het belang dat wij hechten aan MVB is echter niet alleen gestoeld op rendement en risico. Een goed pensioen gaat namelijk over meer dan alleen maar geld. Voor onze deelnemers is niet alleen een goede financiële toekomst van belang, maar ook een goede leefomgeving. Via MVB dragen wij ook hieraan bij.

Uit onderzoek in 2019 blijkt dat het overgrote deel van onze deelnemers hier achter staat. Ruim twee-derde vindt het de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds om bij de beleggingen rekening te houden met de gevolgen voor mens en milieu. Tegelijkertijd stellen de meeste deelnemers een belangrijke randvoorwaarde: verantwoord beleggen mag niet ten koste gaan van het rendement of tot hogere risico's leiden:

Het is een verantwoordelijkheid van BPF Schilders om bij de beleggingen ook rekening te houden met de gevolgen voor mens en milieu

Maatschappelijk verantwoord beleggen mag niet ten koste gaan van het rendement van BPF Schilders of tot hogere risico's leiden

Bron: Zegwaart Consultancy

In dit document leggen we uit wat we willen bereiken met ons MVB beleid, hoe we dit doen en welke thema's we daarbij van belang vinden. Het document bouwt voort op het reeds bestaande MVB-beleid, dat voor de laatste keer is bijgewerkt begin 2022. Nieuwe inzichten op dit terrein zijn verwerkt, net als relevante aanpassingen in beleid en andere beslissingen sindsdien.

Bestuur BPF Schilders, december 2022

1. Wet- en regelgeving rond MVB

Alvorens we in het vervolg van dit document de doelen van ons MVB beleid en de daarbij gehanteerde instrumenten verder uitwerken, is het zinvol om eerst de omgeving te schetsen waarin we dit doen. Daarbij doelen we dan vooral op de bestaande wet- en regelgeving op dit gebied alsmede de regels die Bpf Schilders zelf onderschreven heeft. Hieronder geven we nog een korte omschrijving.

De *Code pensioenfondsen (2018)* is een code die is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid, die hiermee normen formuleren voor 'goed pensioenfondsbestuur'. Een drietal normen heeft betrekking op verantwoord beleggen zoals een norm met betrekking tot het vaststellen en beschikbaar maken van de overwegingen en het creëren van draagvlak onder de deelnemers voor de gemaakte keuzes. De code is verankerd in de herziene *Pensioenwet (2018)* waarin onder andere het verbod op clustermunie is opgenomen.

De *Corporate Governance Code* is een gedragscode voor beursgenoteerde ondernemingen en hun aandeelhouders die per 2018 ook wettelijk is vastgelegd. De code stelt onder andere regels voor de publicatie van het stembeleid op aandeelhoudersvergaderingen. Dit punt over bekendmaking en uitleg bij het stembeleid komt ook terug in de *Aandeelhoudersrichtlijn (SRD II*)* van de Europese Commissie. Deze verplicht aandeelhouders van beursgenoteerde bedrijven vanaf 2019 tot transparantie over hun betrokkenheid bij deze bedrijven. Ook moeten zij jaarlijks communiceren hoe zij deze betrokkenheid in hun beleggingsbeleid integreren.

De *Nederlandse Stewardship Code (2018)* bevat een aantal doelstellingen en principes die nauw aansluiten bij SRD II, maar gaat op een aantal plekken net iets verder. De code stelt onder meer dat pensioenfondsen de Nederlandse beursgenoteerde bedrijven moeten monitoren op Environmental, Social en Governance (ESG[†])-factoren naast strategie, risico's en kansen.

De Europese richtlijn voor pensioenfondsen (*IORP II‡*) eist van pensioenfondsen dat ze rapporteren of en hoe zij ESG-factoren geïntegreerd hebben in hun hele beleggingscyclus: van beleid, uitvoering en risicomanagement tot de verantwoording. Daarnaast moeten pensioenfondsen in hun eigen risicobeoordeling rekening houden met de risico's die voortvloeien uit klimaatverandering, gebruik van natuurlijke hulpbronnen en uit afwaardering van activa door veranderingen in (milieu)regelgeving.

* SRD staat voor Shareholder Rights Directive

† MVB is het beleid om milieueffecten, de belangen van mens en maatschappij en de kwaliteit van het ondernemingsbestuur zo goed mogelijk mee te wegen in de selectie en het beheer van de beleggingen. Deze duurzaamheidsaspecten worden vaak afgekort tot 'ESG' voor Environment (milieu), Social (mens en maatschappij) en Governance (bestuur).

‡ IORP staat voor Institution for Occupational Retirement Provisions. Voor meer informatie zie: <https://www.pensioenfederatie.nl/website/themas/tweede-pijler-pensioen/implementatie-iorp-ii-richtlijn>

BPF Schilders committeert zich aan het IMVB convenant (2019) en onderschrijft daarmee de OESO-richtlijnen voor multinational ondernemingen en de Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties (UNGP). Het convenant eindigt dit jaar, maar de toepassing van de principes zoals hieronder beschreven blijft bestaan omdat dit is verwerkt in het MVB beleid van het pensioenfonds.

Het convenant vraagt een inspanning van pensioenfondsen in de vorm van een ESG due diligence procedure om te voorkomen dat bedrijven waarin zij beleggen misstanden veroorzaken. De due diligence stappen die wij ondernemen zijn van toepassing op alle beleggingscategorieën. Hierbij blijft het bestuur van BPF Schilders altijd eindverantwoordelijk voor de uiteindelijke implementatie van dit due diligence proces. Dit due diligence proces gebaseerd op OESO-richtlijnen draagt bij aan de identificatie van risico's welke effect kunnen hebben op de door Schilders geprioriteerde thema's en focus SDGs.

Stap 1 in deze ESG-due diligence procedure is het onderschrijven van maatschappelijk verantwoord beleggen in het beleggingsbeleid. Voor de implementatie van het IMVB convenant, en als onderdeel van de ESG due diligence procedure, zal een screening plaatsvinden van negatieve impact van beleggingen, gebaseerd op de OESO-richtlijnen en de UNGP's (de OESO-screen). Voor deze screening wordt de controversy score van MSCI ESG Research gebruikt. Deze screensmethodologie maakt het mogelijk ondernemingen te op basis van incidenten binnen de bedrijfsoperaties en incidenten in de toeleveringsketen. Aan de hand van deze scores wordt bepaald of er sprake is van 'ernstige incidenten' of 'zeer ernstige incidenten'. Stap 3 van het due diligence proces is het stoppen, voorkomen en beperken van negatieve gevolgen. Ondernemingen met een score 'zeer ernstig' (rode vlag) horen niet thuis in onze beleggingsportefeuille en worden uitgesloten. Stap 4 van het due diligence proces is de periodieke toepassing van deze OESO-screen, waardoor wij in staat zijn negatieve impact te identificeren, stoppen en voorkomen. Ten slotte rapporteert onze uitvoeringsorganisatie elk kwartaal over de voortgang van het beleid en de implementatie, conform stap 5 van de due diligence procedure.

In 2019 heeft BPF Schilders zich met andere pensioenfondsen, banken en verzekeraars ook verbonden aan het Ontwerp [Klimaatakkoord](#) als Nederlandse bijdrage aan het Klimaatakkoord van Parijs. Daarmee is BPF Schilders een inspanningsverplichting aangegaan, binnen de risico-rendementsdoelstelling van een pensioenfonds. Voor de monitoring hiervan zal worden aangesloten bij bestaande rapportage- en monitoringverplichtingen en initiatieven.

Tot slot bereidt de Europese Commissie in het [Sustainable Finance Plan](#) aanvullende wetgeving voor met als doel het bewegen van kapitaal naar duurzame investeringen, het integreren van duurzaamheid in risk management en het bevorderen van transparantie en een lange termijn focus. Het actieplan bevat onder meer een taxonomy van oplossingen rond klimaat en eisen met betrekking tot het rapporteren over de wijze waarop ESG-risico's zijn meegenomen in investeringsbeslissingen en binnen risicomanagement. Voor BPF Schilders is echter de Sustainable Finance Disclosure

regulation (SFDR) het meest relevant. Deze regelgeving verplicht het pensioenfonds sinds 2021 om het pensioenproduct te classificeren in lijn met het MVB-beleid en hierover te rapporteren. BPF Schilders heeft zich geassocieerd als een artikel 8 product. Tevens heeft het pensioenfonds ervoor gekozen om de 'Principle Adverse Indicators' (PAIs) te meten en rapporteren. Dit is een logisch gevolg van het eerder omschreven beleid voortvloeiend uit het IMVB convenant.

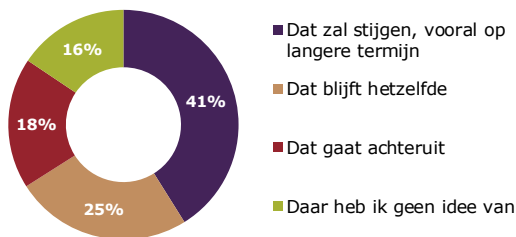
2. MVB doelstellingen

BPF Schilders is ervan overtuigd dat het rendement-risicoprofiel van de portefeuille verbetert als ESG-factoren mee worden genomen in de beleggingsbeslissingen. Een overtuiging die steeds meer ondersteund wordt door resultaten van academisch onderzoek*. Ook het belang dat bijvoorbeeld in IORP-II aan de financiële risico's uit hoofde van ESG-factoren wordt gehecht, duidt erop dat ESG-integratie steeds meer onderdeel wordt van de kern van het beleggingsproces.

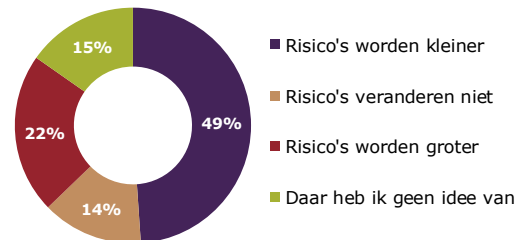

Een belangrijk deel van onze deelnemers gelooft volgens onderzoek uit 2019 in de meerwaarde van MVB voor rendement en risico. Circa een-vijfde van de deelnemers denkt daarentegen dat MVB juist tot lagere rendementen en hogere risico's leidt.

Wat doet MVB met het rendement denkt u?

Wat doet MVB met het risico denkt u?

Bron: Zegwaart Consultancy

Al met al zien we voldoende redenen om ESG-factoren mee te nemen bij de bepaling van ons beleggingsbeleid.

3.1 Algemene doelstellingen

Het pensioenfonds streeft er naar om (potentiële) negatieve impacts op samenleving en milieu te identificeren, mitigeren en voorkomen. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan de meest materiële onderwerpen op basis van schaal, reikwijdte en onomkeerbaarheid. Daarnaast zet het pensioenfonds zich gericht in om een positief maatschappelijk rendement te realiseren.

* Twee bekende meta-studies op dit gebied zijn:

- (1) 'From the Stockholder to the Stakeholder: How Sustainability Can Drive Financial Outperformance' door universiteit van Oxford University en Arabesque Partners (2015)
- (2) ESG and Financial Performance: Aggregated Evidence from More than 2000 Empirical Studies door Deutsche Bank's Asset and Wealth Management en de universiteit van Hamburg (2015).

Maatschappelijke onderwerpen zijn (o.a.):

Milieu: klimaatverandering, watervervuiling, afvalverwerking, biodiversiteit.

Sociaal: mensenrechten en lokale maatschappelijke impact, arbeidsrecht en leveringsketen, leefbaar loon, consumentenbelangen (waaronder veilige producten, eerlijke concurrentie en privacy en data).

Governance: omkoping en fraude, beloningsbeleid, eerlijke belasting, diversiteit, faire belangenbehartiging.

De materialiteit van onderwerpen verandert door de tijd heen en verschilt per type belegging. Ook dient het pensioenfonds af te wegen welke actie het pensioenfonds kan nemen om het doel te bereiken. Dit zal hierna verder worden uitgewerkt.

Het pensioenfonds moet binnen de brede context van MVB keuzes maken welke onderwerpen prioriteit krijgen, omdat het pensioenfonds niet alles kan doen. Daarom is gekozen voor de volgende prioriteiten:

- Het thema klimaat zal specifieke aandacht krijgen in de breedte van de beleggingen.
- Het thema mensenrechten zal worden toegepast via het landenbeleid

3.2 Aandacht voor klimaatverandering

Klimaatverandering vormt voor onze maatschappij wereldwijd een ongekende uitdaging. De wetenschappelijke consensus is dat de groeiende hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer van de aarde aan menselijk handelen toegeschreven kan worden en dat dit broeikaseffect leidt tot klimaatverandering. Hierdoor ontstaan negatieve maatschappelijke effecten, die steeds vaker ook als beleggingsrisico's worden gezien. BPF Schilders heeft het klimaatakkoord ondertekend en zich voorgenomen om concrete acties te nemen ('het klimaatactieplan') die aansluiten bij de doelstellingen van het klimaatakkoord. Het klimaatakkoord is gesloten om maatregelen te treffen om de opwarming van de aarde tot 2°C te beperken, en liefst 1.5°C. Daarom moet in 2030 de CO2 emissie ten opzichte van 2010 zijn gehalveerd en in 2050 met 95% zijn teruggebracht. Beleggers spelen hierbij ook een rol: zij kunnen kapitaal voor de energietransitie verschaffen, maar moeten op de korte, middellange en lange termijn ook rekening houden met de risico's van klimaatverandering voor de waarde van hun beleggingen, bijvoorbeeld als gevolg van weerschade of transitierisico's (hoge kosten en/of risico op zogenaamde 'stranded assets'). Het risico van klimaatverandering wordt direct gereflecteerd in de Sustainable Development Goals (SDG's) nummers 7 (betaalbare en schone energie) en 13 (klimaatactie).

Het Pensioenfonds ondersteunt de doelstellingen zoals uiteengezet in het klimaatakkoord om de uitstoot van de schadelijke broeikasgassen wereldwijd terug te dringen. Belangrijkste redenen om dit thema hoge prioriteit te geven zijn:

- Uit het deelnemersonderzoek blijkt dat deelnemers het klimaatthema zeer belangrijk vinden, en van mening zijn dat het pensioenfonds hieraan een bijdrage moet leveren

- De beleggingen van het pensioenfonds leveren een grote (negatieve) bijdrage aan de klimaatontwikkeling door de emissie van CO2 en kunnen door reductie bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstelling. Als dit niet gebeurt kan dit tot maatschappelijke schade en waardedaling van de belegging leiden.

Daarom neemt het Pensioenfonds klimaat mee in de beleggingsafwegingen en risicobeheersing.

Het Pensioenfonds geeft op de volgende wijze invulling aan het klimaatactieplan:

1. Het meten en rapporteren van de CO2 voetafdruk van de beleggingen. Dit gebeurt minimaal voor de aandelen en bedrijfsobligaties (incl high yield) en het streven is om alle beleggingen te meten;
2. Het vaststellen van een (reductie)doelstelling. De reductiedoelstelling is een portefeuille CO2 voetafdruk lager dan de 'Climate Transition Benchmark', wat betekent dat de emissie in 2019 circa 30% is gereduceerd en daarna jaarlijks ongeveer 7% moet dalen;
3. Het uitsluiten van CO2 intensieve sectoren; om te beginnen met kolenmijnen, teerzanden en olie- en gaswinning in poolgebieden;
4. Onderschrijven van internationale, collectieve engagement initiatieven via de fiduciair manager aangezien individueel geen engagement resultaten te verwachten zijn op dit thema
5. Kapitaal te verschaffen aan ondernemingen en/of projecten die in staat zijn om efficiënter met grondstoffen om te gaan, een transitie naar duurzame energie realiseren of nieuwe producten en diensten kunnen bieden. In het LDI-mandaat zal een doelweging green bonds worden opgenomen en de invulling van green bonds in bedrijfsobligaties zal worden beoordeeld. De doelstelling is om op termijn minimaal 25% van de infrastructuur beleggingen positief te laten bijdragen aan het thema klimaat, met name via duurzame energie projecten. Dit zal verder worden onderzocht tijdens de volgende evaluatie van de infrastructuur portefeuille.

Door het meten van de CO2 voetafdruk en deze vanaf eindejaar 2019 (het startpunt van het klimaatakkoord) te vergelijken met de 'Climate Transition Benchmark' kan het pensioenfonds monitoren of de reductiedoelstelling wordt gehaald. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal gekeken worden naar additionele maatregelen om de reductie te versnellen

4. De wijze waarop we MVB invullen

We vullen het MVB beleid op vier verschillende manieren in:

In de volgende vier paragrafen werken we elk van deze vier verder uit.

4.1. ESG-integratie voor een beter rendement-risicoprofiel

We vragen onze beleggers om bewust ESG-risico's én kansen mee te nemen in alle beleggingsactiviteiten. Hoe dit in zijn werk gaat leggen we hier uit:

Bij de selectie van nieuwe beleggers en de monitoring van bestaande beleggers (minimaal twee keer per jaar) wordt naar vier verschillende onderdelen met betrekking tot ESG gekeken: beleid, governance, ESG-integratie en wijze van rapporteren. Wij verwachten van onze externe beleggers (en van ondernemingen waarin wij beleggen) dat zij conform de OESO en UNGP standaarden handelen en dit publiekelijk kenbaar maken.

Vragen met betrekking tot het ESG-beleid

- Wat zijn de overtuigingen op het gebied van verantwoord beleggen?
- In welke mate is ESG onderdeel van de beleggingsfilosofie?
- Heeft de manager een eigen ESG-beleid en bevat dit alle drie de elementen (E,S,G)?
- Heeft de manager de UN Principles of Responsible Investment (PRI^{*}) ondertekend en/of soortgelijke initiatieven?

BPF Schilders is zelf ondertekenaar van de UN PRI en heeft een sterke voorkeur voor beleggers die deze ook ondertekend hebben. Beleggers die de richtlijnen niet ondertekend hebben, worden gestimuleerd om dit alsnog te doen.

Vragen met betrekking tot de governance

- Wie is verantwoordelijk voor het ESG-beleid en op welk niveau?
- Wat is de kennis en kunde van de medewerkers op dit gebied? Is er een verantwoord beleggen team?

^{*} Zie eventueel: <https://www.unpri.org/pri/what-are-the-principles-for-responsible-investment>

Vragen met betrekking tot de ESG-integratie in het beleggingsproces

- Hoe beïnvloeden het ESG-beleid en de daarbij behorende richtlijnen het besluitvormingsproces rondom de beleggingen?
- Welke ESG-factoren hebben een materiële impact op de beleggingen, als het bijvoorbeeld gaat om verlaging van de risico's en/of verhoging van het rendement?
- Welke processen en systemen worden gebruikt bij de implementatie van het ESG-beleid? Hoe worden de genoemde ESG-factoren hierin meegenomen?
- Heeft de manager eigen engagement en/of stembeleid, aansluitend bij het eigen ESG-beleid?

Vragen met betrekking tot de rapportage

- Rapporteert de manager op regelmatige basis over zijn ESG-activiteiten, de impact ervan en de wijze waarop deze zijn beleggingsbeslissingen hebben beïnvloed?
- Rapporteert men over ESG-gerelateerde incidenten en hoe men hiermee omgaat?
- Zijn deze rapportages publiek beschikbaar?

Beleggers moeten het verantwoord beleggen beleid implementeren zoals dat is vastgelegd in het mandaat. Een onderdeel hiervan is bijvoorbeeld de implementatie van het uitsluitingenbeleid en daaraan gerelateerde richtlijnen (stap 3 van het OESO due diligence proces).

Voor BPF Schilders wordt engagement en stembeleid overkoepelend over de verschillende fondsen en mandaten uitgevoerd. Managers van bepaalde beleggingen kunnen hier ook hun eigen activiteiten ontplooiën, maar in dat geval moeten zij BPF Schilders hierover afdoende informeren. Zodoende kan het pensioenfonds controleren of de activiteiten en houding van de externe managers in lijn zijn met de uitgangspunten van BPF Schilders zelf (stap 4 van het OESO due diligence proces).

4.2 Betrokken belegger die zelf het goede voorbeeld geeft

BPF Schilders vraagt niet alleen aan de beleggers om ESG-factoren mee in beschouwing te nemen, we stellen onszelf ook op als betrokken belegger. Wij proberen het bestuur en de continuïteit van ondernemingen te verbeteren en financiële markten te verduurzamen. Door lange termijn risico's aan te kaarten, dragen wij bij aan zowel het realiseren van de ambitie een goed pensioen te kunnen bieden als aan de wens voor een meer duurzame wereld. Daarbij onderschrijven wij de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer. De due diligence wordt uitgevoerd door de fiduciair manager en externe ESG dienstverleners en beleggers. Bij het screenen van onze gehele beleggingsportefeuille worden (potentiële) negatieve impacts op samenleving en milieu geïdentificeerd en geprioriteerd op basis van schaal, reikwijdte en mate van onomkeerbaarheid (stap 2 van het OESO due diligence proces). Dit beleid hanteren wij voor alle beleggingscategorieën maar het screenen en de consequenties hiervan kan per beleggingscategorie verschillen. Door onze beleggingsportefeuille periodiek te screenen monitoren wij de voortgang van dit ESG beleid en kunnen wij sneller handelen om

negatieve impact te stoppen, te voorkomen of te mitigeren (stap 4 van het OESO due diligence proces).

Wanneer ondernemingen waarin wij beleggen negatieve impact hebben veroorzaakt (of daaraan hebben bijgedragen), verlangen wij dat zij herstel en/of verhaal voor benadeelden bieden (of daaraan bijdragen) (stap 6 van het OESO due diligence proces).

Instrumenten die BPF Schilders als betrokken belegger gebruikt

Als betrokken belegger hebben we hier de beschikking over meerdere instrumenten waarmee wij langetermijnwaardecreatie nastreven. Deze passen wij waar mogelijk toe op alle beleggingscategorieën

Stemmen

Wij maken gebruik van ons stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen en rapporteren hierover (stap 4 van het OESO due diligence proces).

Het pensioenfonds heeft uitgangspunten voor het stembeleid geformuleerd. Deze uitgangspunten worden gevolgd voor automatische stemuitvoering (door de stemdienstverlener ISS middels het duurzame stemprofiel) en zijn vooral gericht op Governance onderwerpen zoals het beloningsbeleid of de diversiteit van achtergrond en expertise onder de bestuurders. We kunnen per aandeelhoudersvergadering wel specifieke voorstellen steunen of indienen.

We publiceren ons stembeleid en de wijze waarop gestemd is elk kwartaal op de eigen website (stap 5 van het OESO due diligence proces).

Engagement

Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen vragen we onze beleggers om ook de dialoog met ondernemingen aan te gaan als daar aanleiding voor is (stap 3 van het OESO due diligence proces). Ons engagementbeleid is van toepassing op toepasbare beleggingscategorieën (waaronder aandelen en corporate credits). Vanuit twee verschillende invalshoeken worden engagementactiviteiten uitgevoerd. Proactieve engagementactiviteiten sluiten aan bij thema's die door BPF Schilders als belangrijk zijn aangeduid voor de waardecreatie op de lange termijn (zie hoofdstuk 4). Reactieve engagementactiviteiten volgen op handelingen van een bedrijf die een sterk negatieve impact hebben zoals corruptie, milieuvervuiling en mensenrechtenschendingen. Wij communiceren elk kwartaal over onze engagementresultaten in een rapport dat beschikbaar is via onze website (stap 5 van het OESO due diligence proces).

BPF Schilders gaat niet in alle gevallen over tot engagement. Bij de keuze om al dan niet actie te ondernemen worden de volgende vier vragen beantwoord:

- (i) Wat is de ernst en omvang van het incident?
- (ii) Is het de schuld van de onderneming?
- (iii) Wat is het belang en het (reputatie)risico voor BPF Schilders?
- (iv) In hoeverre kan BPF Schilders invloed uitoefenen?

Juridische procedures

Juridische procedures zijn gericht op een specifieke verbetering in de organisatiestructuur of op het verhalen van geleden schade. Dit zijn vaak langlopende en kostbare procedures die we uitsluitend aangaan samen met andere beleggers en op basis van 'no cure no pay'. Afhankelijk van het financiële belang dat in het geding is, kunnen we ervoor kiezen ons hierin actief op te stellen, maar vaker zullen wij ons aansluiten bij een 'class action suit' en onze vordering kenbaar maken.

Zelf het goede voorbeeld geven

Wat we van anderen vragen, doen we zelf ook. Zo voeren we een verantwoord beloningsbeleid voor zowel onszelf als voor de partijen waarmee we zaken doen. Daarnaast zijn we zowel bestuurlijk integer en hechten we aan diversiteit in het bestuur*.

Beloningsbeleid

BPF Schilders is transparant over haar beloning. Beloningsprikkelers zijn hierbij gericht op de lange termijn. Vergoedingenstructuren dienen duidelijk en transparant te zijn, en in lijn met de doelstellingen van het fonds.

Fiscaal beleid

In alle jurisdicties waarin wordt belegd voldoet BPF Schilders aan de fiscale wet- en regelgeving en anticipeert zoveel mogelijk op internationale regels voor 'good tax governance' en wetgevingsvoorstellen. Fiscale structuren moeten altijd begrijpelijk, uitlegbaar en beheersbaar zijn. We hanteren geen beleggingsstrategieën of gaan beleggingen aan die primair fiscaal gedreven zijn†.

4.3 Uitsluiting van beleggingen

We sluiten bedrijven uit als hun producten of diensten niet passen bij onze normen en waarden. Voor de beleggingen in aandelen en/of obligaties in bedrijven worden hierbij de volgende criteria gehanteerd:

- (i) Betreffende producten zijn per definitie schadelijk voor mensen
- (ii) Door onze invloed als aandeelhouder is hier niets aan te veranderen
- (iii) Als de producten er niet meer zouden zijn, dan heeft dit geen nadelige gevolgen
- (iv) Er bestaat een wereldwijd verdrag gericht op het uitbannen van de producten.

Als aan alle vier criteria wordt voldaan, dan zullen we betreffende bedrijven of sectoren uitsluiten, waar mogelijk en relevant doen we dit binnen alle beleggingscategorieën. Op dit moment gaat het dan om beleggingen in tabak en in controversiële wapens. Wij

* Zie hierbij ook het 'Beleidsdocument goed bestuur BPF Schilders' waarin we zelf willen voorzien in een adequaat bestuur, de 'Gedragscode BPF Schilders' waarin we uitleggen hoe we voldoen aan onze verplichting om zorgvuldig, integer en transparant te werken en het 'Integriteitsbeleid BPF Schilders'.

† Het volledige beleid is hier vastgelegd in een apart document 'Fiscaal Beleid BPF Schilders'

communiceren onze uitsluitingen op onze website (stap 5 van het OESO due diligence proces).

Controversiële wapens

Om te voorkomen dat we met de toevertrouwde middelen afbreuk doen aan vrede en veiligheid in de wereld, willen we niet beleggen in ondernemingen die direct betrokken zijn bij de productie van en/of handel in controversiële wapens. Dit zijn wapens die op grote schaal leed (kunnen) toebrengen en gericht zijn op burgers. We hanteren hierbij een definitie die ruimer is dan de beleggingen in wapens die volgens de Pensioenwet verboden zijn. Onder controversiële wapens verstaat het fonds nucleaire, biologische en chemische wapens, clusterbommen, landmijnen en munitie met verarmd uranium. Ook hier volgt uit het deelnemers-onderzoek dat bijna 90% van onze deelnemers zich achter dit beleid schaaft.

Tabak

Bpf Schilders belegt niet in obligaties of aandelen van tabaksbedrijven om verschillende redenen. Tabak is verslavend en per definitie schadelijk voor mensen. De mogelijke invloed van een aandeelhouder kan daar niets aan veranderen. Er is een wereldwijd verdrag voor het uitbannen van tabak (World Health Organisation Framework on Tobacco Control). Bovendien kent de productie van tabak nog andere issues op gebied van ESG (mensenrechtenschending, milieuschade).

De uitsluiting van tabak sluit aan bij de voorkeur van onze deelnemers. In het al eerder genoemde onderzoek onder onze deelnemers geeft bijna 90% aan dat het pensioenfonds niet zou moeten beleggen in de tabaksindustrie.

Staatsobligaties van landen onderworpen aan sancties van VN en/of EU

Een derde groep van beleggingen die direct worden uitgesloten zijn staatsobligaties van staten die onderworpen zijn aan sancties door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie. Dit kunnen zowel omvangrijke economische en handelssancties zijn, als meer specifieke maatregelen, zoals een wapenembargo. De reden kan zijn dat een land een bedreiging vormt voor vrede, veiligheid en stabiliteit in de regio, mensenrechten schendt of controversiële wapens inzet.

Jaarlijks beschouwen we binnen onze beleggingen in staatsobligaties de mogelijkheden om aanvullende ESG-factoren te integreren in staatsobligaties uit opkomende markten.

Additionele landenuitsluitingen

Deelnemers van BPF Schilders hebben in het onderzoek van 2019 aangegeven onder andere mensenrechten belangrijk te vinden. Zij vinden het de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds om bij de beleggingen rekening te houden met de gevolgen voor mens en milieu. Het bestuur van BPF Schilders heeft het beleid voor landenuitsluitingen in 2021 daarom aangescherpt, waarbij een minimum aan mensenrechten wordt gesteld. Het bestuur wil hiermee de integriteit van het pensioenfonds op een hoog niveau houden en invulling geven aan de opdracht van de deelnemers. Mensenrechten zijn een centraal onderdeel van het Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid. BPF Schilders heeft het IMVB-convenant ondertekend waarin mensenrechten centraal staan en een bijdrage wordt geleverd aan de realisatie van de doelstellingen van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Organisaties en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights.

De basis van het beleid landenuitsluitingen is gebaseerd op een objectieve score van de Freedom House 'Freedom in the World' ranglijst, welke landen rangschikt in termen van politieke en burgerlijke rechten. De ranglijst is gebaseerd op de principes van de UN Global Compact en de Universal Declaration of Human Rights. 'Freedom in the World' beoordeelt de werkelijke rechten en vrijheden die individuen in landen hebben. Landen met een score lager dan 20 worden uitgesloten. Bij het beleid voor landenuitsluitingen beperkt BPF Schilders zich in eerste instantie tot staatsobligaties in opkomende markten.

Kolen & teerzanden

In de strijd tegen klimaatverandering neemt BPF Schilders haar verantwoordelijkheid en verminderen wij onze beleggingen in de meest vervuilende ondernemingen. BPF Schilders belegt niet meer in ondernemingen die meer dan 10% van hun omzet uit steenkool of meer dan 10% uit de extractie van teerzand halen. Voor de separate mandaten van BPF Schilders in aandelen en krediet zullen beleggingen in kolen en teerzand worden uitgesloten.

Overige uitsluitingen

Naast de directe uitsluitingen op basis van ongewenste producten of diensten (tabak, controversiële wapens) kunnen bedrijven ook worden uitgesloten op basis van hun gedrag. Hierbij spelen behalve maatschappelijke ook financiële overwegingen een rol.

Bedrijven die in strijd handelen met de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, de UN Guiding Principles for Business en UN Global Compact principes, zullen worden uitgesloten. Hetzelfde geldt voor bedrijven waar ernstige incidenten hebben plaats gevonden en waar engagement niet tot de gewenste gedragsverbetering heeft geleid.

Ook hebben we als doel CO2-reductie binnen aandelen die zowel gericht is op het verminderen van risico's in de portefeuille als op het tegengaan van klimaatverandering.

In de strategie worden de meest vervuilende bedrijven niet opgenomen in de benchmark. Deze bedrijven veelal actief in vervuilende sectoren zoals de olie-industrie, cement en metaal. Niet omdat we per se niet in deze sectoren willen beleggen, maar wél omdat ze relatief veel CO2 uitstoten en risico lopen in de klimaattransitie. Verbeteren de bedrijven op dit gebied hun prestaties, dan worden ze weer opgenomen in de benchmark.

Doelstelling CO2-reductie binnen aandelen:

De uitstoot door bedrijven in de aandelenportefeuille moet in lijn of lager zijn dan de Parijsdoelstelling. Dit meten we met de 'Climate Transition Benchmark', die uitgaat van 30% minder emissie in 2019 en daarna een reductie van 7% per jaar.

Onderbouwing:

Door de CO2-reductiestrategie krijgen bedrijven een andere weging in de benchmark. Hierdoor ontstaan 'tilts' in de portefeuille als het bijvoorbeeld gaat om de regioverdeling en de gemiddelde omvang van bedrijven in de index en deze leiden tot een verandering in de karakteristieken van de totale aandelenportefeuille. Een grote CO2-reductie leidt tot grotere aanpassingen in de portefeuille en daarmee tot een grotere verandering van de karakteristieken, terwijl een lage CO2-reductie juist onaantrekkelijk is vanuit MVB oogpunt. Bij de genoemde doelstelling zijn de veranderingen in de karakteristieken van de portefeuille beperkt, terwijl wel sprake is van een substantiële CO2-reductie.

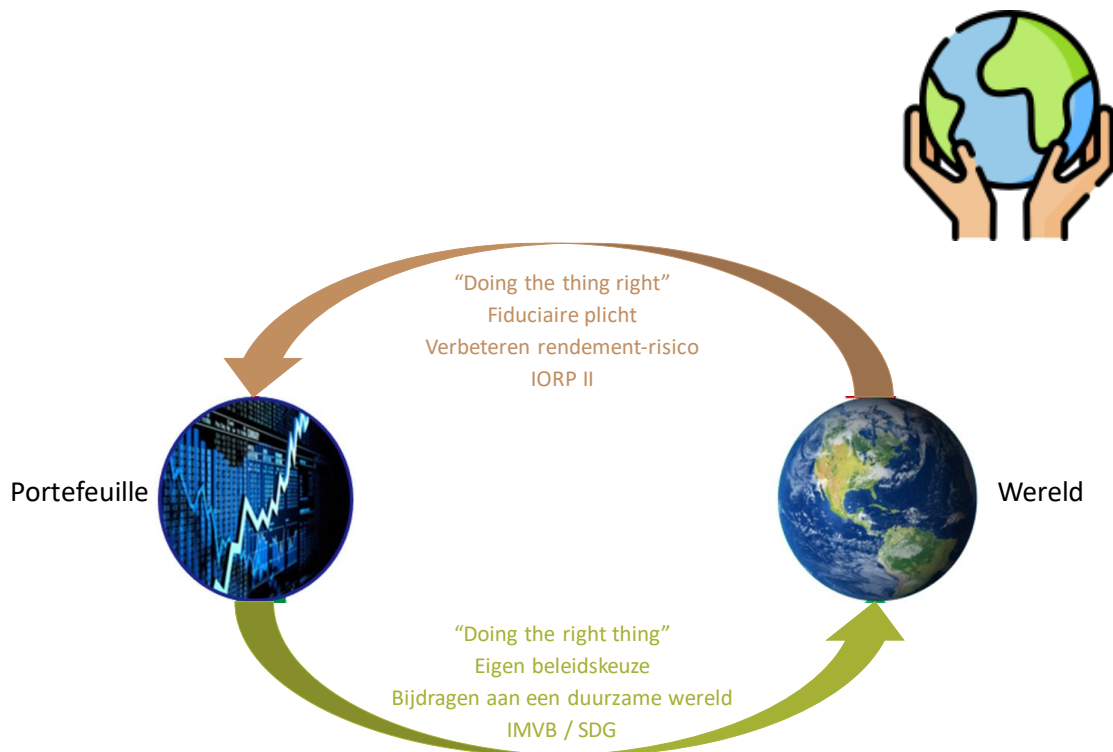
Verantwoording over de CO2-reductiestrategie en realisatie vindt minimaal één keer per jaar plaats. Hierbij wordt zowel gekeken naar de financiële impact van de keuzes (rendement, risico, omzet) als naar de impact op gebied van duurzaamheid (hoeveel CO2-reductie is gerealiseerd ten opzichte van het referentiekader?).

We hebben de mogelijkheden onderzocht om een dergelijke strategie ook binnen bedrijfsobligaties en/of beursgenoteerd vastgoed door te voeren. Hieraan kleefden op dat moment echter zo veel nadelen in de vorm van complexiteit, een gebrek aan goede data en mindere uitlegbaarheid, dat hier vooralsnog besloten is om van een dergelijke strategie af te zien. BPF Schilders blijft echter alert op ontwikkelingen op dit gebied.

4.4 Een positieve bijdrage aan een meer duurzame wereld

Een duurzame samenleving zorgt voor nu levende generaties zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties. Het fonds wil binnen de randvoorwaarde van de beste financiële belangen van zijn deelnemers een deel van het vermogen toekennen aan beleggingen die aanwijsbaar een positieve bijdrage leveren aan een duurzame samenleving.

In aanvulling op het eerste doel in dit hoofdstuk, een beter rendement-risicoprofiel, bewandelen we hier de omgekeerde weg. Niet de ontwikkelingen en risico's die van buiten naar binnen de beleggingsportefeuille raken, maar juist van binnen naar buiten: hoe kunnen we met onze beleggingen de wereld verbeteren?

Het meenemen van ESG-risico's bij de samenstelling van onze portefeuille zien we als onderdeel van onze fiduciare plicht en het sluit ook aan bij wetten en regels waar we ons aan gecommitteerd hebben. Voor het leveren van een positieve bijdrage aan een betere wereld geldt dat dit veel meer een vrije keuze is.

Instrumenten die BPF Schilders hierbij gebruikt

Naast de instrumenten in de voorgaande paragrafen die positief bijdragen aan een meer duurzame wereld, hanteren we voor deze doelstelling nog een aanvullende instrument: bijdrage aan de Sustainable Development Investments ('SDI's').

Sustainable Development Investments ('SDI's')

BPF Schilders draagt met zijn beleggingsbeleid bij aan een duurzame samenleving, de zogenaamde Sustainable Development Investments ('SDI's'). Voor een deel volgen deze uit breed gespreide portefeuilles die ook duurzame aandelen en bedrijfsobligaties bevatten. Daarnaast vragen we ook onze beleggers in infrastructuur om te zoeken naar dergelijke SDI's. Voorwaarde is dat het rendement-risicoprofiel gelijkwaardig is aan andere beleggingen binnen deze mandaten.

Voorbeelden zijn te vinden binnen Infrastructuur (producenten van zonnepanelen, windmolenparken e.d.) en binnen bedrijfsobligaties (green bonds). Over het totaal aan SDI's en de verdeling over de verschillende beleggingscategorieën wordt jaarlijks gerapporteerd.

Naast SDI's (i.e. specifieke beleggingen gericht op specifieke thema's) zal BPF Schilders ook het totaal volume aan beleggingen in de portefeuille rapporteren dat bijdraagt aan een of meer van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties*)

Geen expliciete doelstelling voor SDI's

Daar waar we bij de mate van CO₂-uitstoot een harde doelstelling geformuleerd hebben, laten we deze voor de hoeveelheid beleggingen in SDI's bewust achterwege. We willen op deze manier voorkomen dat beleggingsdwang ontstaat, waarbij beleggingen die wellicht wat minder goed scoren op gebied van rendement-risico toch geselecteerd worden, om maar te kunnen voldoen aan de SDI-doelstelling.

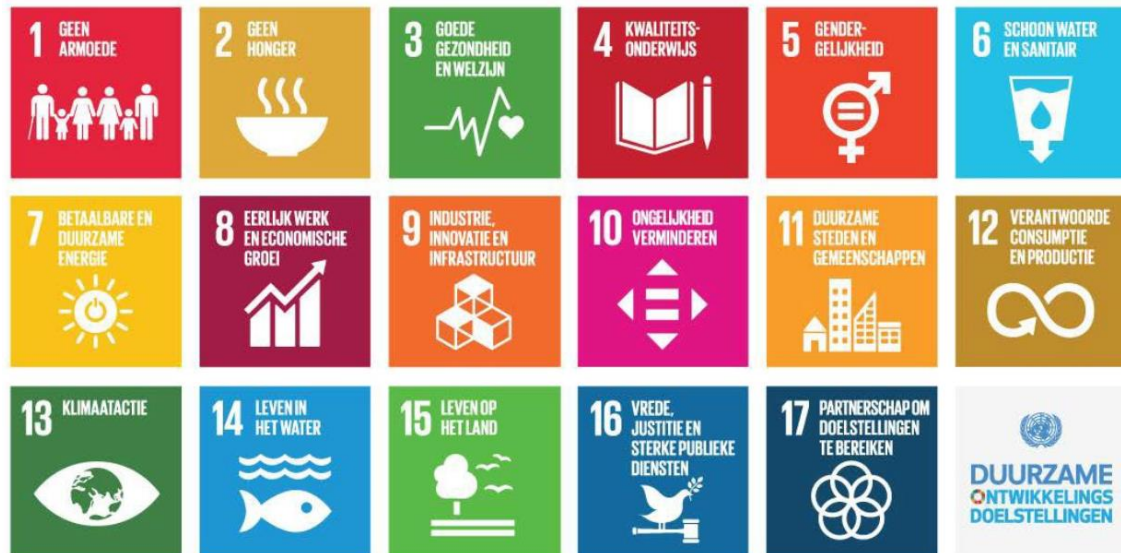
5. De thema's voor het MVB

Bij de hiervoor behandelde doelen en bijbehorende instrumenten is het van belang om de thema's te bepalen die BPF Schilders belangrijk vindt in het kader van MVB. Hierbij spelen de voorkeuren van de deelnemers een belangrijke rol. Tegelijkertijd houden we rekening met de externe ontwikkelingen en risico's.

Een "meer duurzame wereld" kan op allerlei manieren worden gedefinieerd, maar hier hanteert BPF Schilders de in het vorige hoofdstuk genoemde Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (*Sustainable Development Goals*, ofwel SDG's) die de

* In deze notitie verder aangeduid als SDG's, de afkorting voor *Sustainable Development Goals*, de Engelstalige naam van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen).

Verenigde Naties in 2015 heeft vastgesteld als leidraad. De SDG's bestaan uit 17 doelstellingen en daaronder 169 targets om deze te operationaliseren.

Steeds meer beleggers bedienen zich ondertussen van de SDG's om hun beleid te bepalen en prioritaire thema's te kiezen en te communiceren. BPF Schilders zal jaarlijks één of meerdere SDG's thematisch aanwijzen waarin de nadruk zal worden gelegd in de uitvoering van het verantwoord beleggen beleid middels engagement, stemmen en SDG-aligned beleggingen. Hierbij geven we prioriteit aan de grootste risico's voor de portefeuille en/of impact op de samenleving en het milieu, en op de prioriteiten van de achterban. Ook maken wij bij de selectie van focus SDGs gebruik van standaarden zoals de OESO-richtlijnen, UNGP's, PRI en UN Global Compact Principles.

Het 'reactieve' deel van het MVB beleid, inclusief de verplichtingen die voortvloeien uit het IMVB, zal ook worden verantwoord aan de hand van de SDG's. Daarmee worden de SDG's het eenduidige inhoudelijke kader voor prioritering en verantwoording van het MVB van BPF Schilders.

6. Evaluatie en verantwoording

Monitoring en evaluatie van het MVB beleid en uitvoering is een vast onderdeel van het totale beleggingsproces.

Zo beoordelen we tijdens de jaarlijkse cyclus voor vaststelling van het beleggingsbeleid of het beleid met de verschillende instrumenten effectief is of dat aanscherping nodig is. Daarbij worden ook de eventuele veranderingen in wet- en regelgeving meegenomen.

In de implementatie speelt de wijze waarop beleggers ESG-factoren meenemen een vaste rol bij zowel de selectie van beleggers als in de beoordeling van hun prestaties. Net zoals beleggers beoordeeld worden op hun performance en op de kwaliteit van hun beleggingsproces, worden zij ook beoordeeld op basis van hun prestaties op ESG-gebied.

Over onze acties in het kader van MVB en de resultaten ervan vindt verantwoording plaats, zowel van de beleggers richting BPF Schilders als van BPF Schilders naar onze deelnemers. Dit laatste doen we vooral via internet en door middel van een bijlage in het jaarverslag: wat is ons beleid, wat hebben we afgelopen jaar gedaan en wat zijn de resultaten? Op deze manier en via het Verantwoordingsorgaan onderhoudt BPF Schilders het draagvlak onder deelnemers voor de gemaakte keuzes*. Ook zal verantwoording worden afgelegd conform de verplichtingen van SFDR, middels een bijlage bij het jaarverslag en de PAI rapportage.

BPF Schilders rapporteert het volume aan beleggingen en percentage van de totale portefeuille dat bijdraagt aan de respectievelijke Sustainable Development Goals. Waar mogelijk zal de bijdrage aan de SDG's ook uitgedrukt worden in tastbare eenheden zoals tonnen vermeden CO₂, of aantal kubieke meters aan waterbesparing.

* Zoals Zegwaart Consultancy heeft onderzocht voor BPF Schilders in 2019, zie <https://www.bpfschilders.nl/LocalMedia/1697/schilders2019samenvatting.pdf>